

Каземирчик К. С.,
здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

ОСОБЛИВОСТІ КРЕДИТУВАННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Фінансово-кредитна підтримка малого бізнесу є дуже важливою, адже малий бізнес становить основу економіки, створюючи конкурентне середовище, що в свою чергу послаблює монополізм. Ґрунтовного вивчення потребує й розробка оптимальних механізмів його фінансування.

Питання кредитування малого бізнесу розглядали такі вітчизняні науковці, як: О. Білоус, М. Крупка, О. Вовчак, В. Балюк, що зробили вагомий внесок у практичну розробку напрямів розвитку малого підприємництва.

На основі проведених досліджень з'ясовано, що кредитування малого бізнесу сприяє: створенню великої кількості робочих місць, збільшенню податкової бази, зростанню національного прибутку, вирішення низки соціальних проблем і забезпечує високу якість товарів і послуг внаслідок конкуренції [1].

Варто відмітити, що інвестиційний ринок у малого підприємництва нерозвинений, адже випускати облігації – є дорожчим, ніж отримати кредитні ресурси. Тому єдиним реальним джерелом залучення коштів до малого бізнесу залишається банківське кредитування.

Розглянувши впроваджену у 2019 р. державну програму підтримки малого бізнесу «5-7-9», згідно з якою держава компенсує малому підприємству частину кредитного навантаження, встановлено, що відсоткова ставка за кредитами залежить від багатьох факторів, головними з яких є кількість створених робочих місць і розмір бізнесу.

Ставки на 2020 рік становлять:

— 5% річних – для бізнесу з виручкою до 25 млн грн і за умови створення мінімум двох робочих місць за перший квартал;

— 7% річних – для бізнесу з виручкою до 25 млн грн;

— 9% річних – для бізнесу з виручкою до 50 млн грн;

У зв'язку з впровадженням антикризових заходів із запобігання пандемії Covid-19 і подолання її наслідків, в Україні, було запроваджено пільгові відсоткові ставки:

— 3% річних – для фінансування інвестиційних цілей і для поповнення обігових коштів;

— 0% річних – для рефінансування наявної заборгованості,[3].

Кредитне фінансування повинно бути спрямоване лише на купівлю, реновацію, модернізацію основних засобів, а також на ремонт і реконструкцію виробничих будівель. Учуть у програмі беруть державні банки і частка

комерційних. За умовою програми можна отримати до 1,5 млн грн терміном до 5 років.

Хоча для більшості розвинених країн світу (особливо країн Європейського союзу і країн Північної Америки) відсоткові ставки, наведені вище і залишаються великими, в Україні вони вважаються більш, ніж лояльними для малих підприємств, адже відсоткова ставка банківських установ і фінансово-кредитних організацій, як правило, є набагато вищою, ніж пропонує урядова програма (винятком є наприклад: сезонні кредити у ПУМБі, кредити Приватбанку на соціальні програми),[4].

На сьогодні багато банківських установ випускають дійсно якісні послуги для суб'єктів малого підприємництва. Досліджено, що найбільшу частку у кредитуванні малого бізнесу серед комерційних банківських установ на 2020 р. мають: Райфайзен Банк Аваль, Креді Агріколь Банк, КредоБанк. Проте негативним фактором є те, що частка наданих кредитів малому бізнесу у кредитному портфелю середньостатистичної банківської установи є незначна – приблизно 2 відсотки.

Отже, для України є дуже важливим стабільне функціонування малого бізнесу. Наразі у малого бізнесу в розпорядженні недостатня кількість ресурсів. Саме зараз наявна велика загроза для подальшої ефективної підприємницької діяльності малого бізнесу в Україні. Державну підтримку зазначеного бізнесу необхідно підтримувати і вдосконалювати надалі, а кредитування зробити доступнішим і зручнішим.

Список використаних джерел:

1. Бабинець К. В. Малий та середній бізнес в Україні. *Вісник: Громадська організація: Вектор пошуку*. 2015. URL: <http://naukam.triada.in.ua> (дата звернення : 25.09.2020).
2. Доступні кредити 5-7-9%. Державна програма. Веб-сайт.URL: <https://5-7-9.gov.ua> (дата звернення: 01.10.2020).
3. Умови кредитування малого бізнесу. Веб-сайт. URL: <https://privatbank.ua/ru/business/kredit> (дата звернення: 26.09.2020).
4. Ben Luthi. The average business interest rate in 2020.Веб-сайт. URL: <https://www.nav.com/blog/what-is-the-average-business-loan-interest-rate-37650> (дата звернення: 01.10.2020).

Науковий керівник: **Лункіна Т. І.**, *д-р екон. наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна*